

STICHTING IN DEN SCHERMINCKEL

ARCHEOLOGIE-NIEUWSBRIEF 2020-01

JULI 2020

EXPOSITIERUIMTES IN VOORMALIG POLITIEBUREAU WASSENAARSTRAAT 61 WEER OPEN.

Nu de coronamaatregelen zijn versoepeld heeft de SIDS sinds 1 juni de expositie in het voormalig politiebureau Wassenaarstraat 61 weer opengesteld, en natuurlijk wel rekening houdend met de RIVM-richtlijnen.

Iedere woensdagmiddag en zaterdagmiddag van 13.00 – 16.30 uur kunt u terecht om resultaten van archeologisch onderzoek in Bergen op Zoom en omgeving te bewonderen. De toegang is gratis en toegankelijk voor mindervaliden.

ACTIVITEITEN VRIJWILLIGERS HERVAT

In verband met de coronamaatregelen waren de activiteiten die de vrijwilligers van SIDS in het archeologisch depot verrichten (vondsten wassen, sorteren, plakken, restaureren, enz.) helaas opgeschort. Gelukkig zijn die werkzaamheden ook weer hervat.

“VERBORGEN VESTING” OPENT

Onder het nieuwbouwcomplex “Hof van Asselbergs” aan de Zuid-Oostsingel schuin tegenover het station opent 8 augustus a.s. de “Verborgene Vesting” haar deuren.

In deze bijzondere omgeving onder de grond kan de bezoeker de opgegraven restanten zien van een gedeelte van de machtige vesting die Menno van Coehoorn in 1700 rond Bergen op Zoom liet aanleggen. Terwijl de bezoeker tussen de vestingrestanten loopt en deze verder kan ontdekken geeft een multimediapresentatie op drie bioscoopschermen een indruk van die enorme vestingwerken, het uitgekende ontwerp en aangebrachte voorzieningen om de stad zo goed mogelijk te kunnen verdedigen. Ook worden de aanval van het Franse leger, de verovering en verschrikkelijke verwoesting en plundering van de stad in 1747 tot leven gebracht.

Daarnaast wordt een indruk gegeven hoe het gebied zich vanaf 1747 door de eeuwen heen heeft ontwikkeld tot in de moderne tijd.

De realisatie van deze historische beleving is mogelijk gemaakt door subsidies van de Provincie Noord-Brabant, het Bouwfonds, de gemeente Bergen op Zoom. SIDS kreeg van het Prins Bernhard Cultuurfonds subsidie voor het inrichten van deze realisatie.

De “Verborgene Vesting” is zeker een bezoek waard. Rondleidingen zullen in de middagen verzorgd worden door gidsen van SBM.

De toegangsprijs wordt € 8,= per volwassene en € 4,-- per kind.

SIDS zal in de ochtenden educatieve bezoeken en archeologietours gaan verzorgen.

Voor donateurs van SIDS zullen we binnenkort een bijzonder bezoek organiseren.

Meer informatie volgt nog. Een voorproefje op:

<https://www.bndestem.nl/bergen-op-zoom/kanonschoten-en-gegil-bij-val-bergse-vesting-in-historische-bezoekerskelder~a4d57576/>

ARCHEOLOGISCH NIEUWS UIT BERGEN OP ZOOM EN OMGEVING

Steenbergen:

In mei werden aan de Moerstraatseweg tussen Welberg en Moerstraten achter de pas gesloopte hoeve De Lantaarn de restanten van een versterkt huis of slot aangetroffen. In drie dagen heeft archeoloog Marco Vermunt met vrijwilligers uit Steenbergen, Wouw en Bergen op Zoom de restanten van een muur met twee hoektorens en de woning op het middenterrein blootgelegd. Het is mooi voorbeeld van een “moated site” uit (waarschijnlijk) de vijftiende eeuw. De Nederlandse term voor 'moated site' is 'versterkte hoeve met walgracht'. Ze waren niet verdedigbaar als een kasteel maar probeerden zoveel mogelijk indruk te maken. Er zijn in Nederland heel weinig van dit soort plekken opgegraven. De Lantaarn werd nu net op tijd nog grotendeels gedocumenteerd.

Meer informatie op

<https://kijkopsteenbergen.nl/fundamenten-van-kasteel-de-lantaarn-blootgelegd/>

http://www.erfgoedroosendaal.nl/htmlpag/lijsten/2020-05-23_BNDDeStem_-_Archeologische%20Opgraving%20Slot%20De%20Lantaarn%20Steenbergen.pdf

Bergen op Zoom:

In juni werd ter voorbereiding op de bouw van woningen op het Nedalcoterrein aan de Rijtuigweg weer onderzoek gedaan naar de resten aan de Sint-Jacobspoort. De restanten van de poort werden in enkele dagen verder blootgelegd en gedocumenteerd en daarna ten behoeve van de verdere bouwwerkzaamheden weer toegedekt. Volgens een woordvoerder van de gemeente zullen de resten van de poort in de nieuwbouwwijk weer zichtbaar worden gemaakt. Meer informatie:

<https://kijkopbergenopzoom.nl/middeleeuwse-jacobspoort-komt-tevoorschijn-monument-krijgt-plaats-in-nieuwe-wijk/>

<http://www.geschiedkundigekringboz.nl/st-jacobspoort-opgegraven/>

<https://www.zuidwesttv.nl/news/7906/116/Herontdekte-middeleeuwse-Jacobspoort-krijgt-plek-in-wijk-Soete-Veste>

Wouw:

Burgemeester Han van Midden van Roosendaal bracht een bezoek aan het terrein van het Kasteel van Wouw en heeft daar de Roosenspeld uitgereikt aan René Hermans, secretaris van de Stichting Kasteel van Wouw: <https://roosendaalopinternet.nl/site/roosenspeld-voor-rene-hermans-uit-wouw/>

SCHENKINGEN

SIDS is de afgelopen tijd weer blij gemaakt met enkele schenkingen.

De kinderen van Fons Gieles schonken enkele dozen met dia's welke Fons had gemaakt bij opgravingen omstreeks 1970.

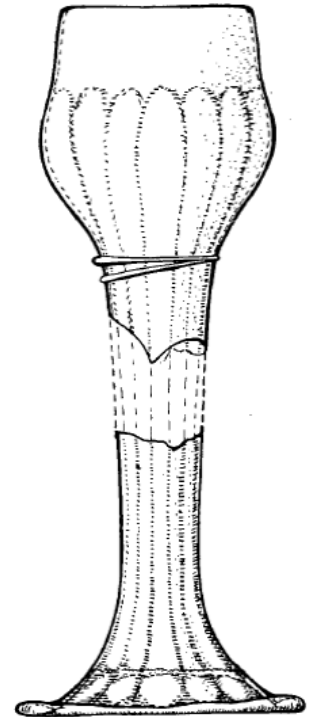
Sjel van Giels doneerde een aantal aardewerk potten die zijn vader Jan had verzameld.

Bart Kuijer uit Roosendaal schonk een grote Bergse aardewerk pot, met de bekende drie kruisjes.

Frank van den Bosch en zijn echtgenote schonken aan het archeologisch depot enkele vitrines die wegens verhuizing overbodig waren geworden en die SIDS goed kan gebruiken in de expositieruimtes. Ook schonken zij enkele Frankfurter potten afkomstig van hun achtererf, die worden gevoegd bij hun eerdere schenking van een aantal jaren geleden.

De kinderen van het echtpaar Asselbergs-van Kalmthout uit de Fortuinstraat schonken een aantal aardewerk potten en glasvondsten die hun vader Willem in de jaren 70 had gevonden bij de panden Fortuinstraat 5 en Achter de Moyses, en had verzameld. Daarbij zijn scherven van een bijzonder glas. Het betreft hier een zeldzame knotsbeker. Deze vondst is zelfs in de jaren '80 een tijdje in het Frans Hals Museum in Haarlem geëxposeerd. Fons Gieles schreef een artikel over deze vindplaats en dit glas in *Brabants Heem* 1982, pag. 116 e.v.

[https://www.heemkunde-archief.nl/docs/Brabants%20Heem%20\(1948-1998\)/1982_34.pdf](https://www.heemkunde-archief.nl/docs/Brabants%20Heem%20(1948-1998)/1982_34.pdf)

Alle gulle gevers nogmaals hartelijk dank.

AGENDA:

OPEN MONUMENTENDAGEN 2020

Op 12 en 13 september 2020 zijn weer de landelijke Open Monumentendagen.

In verband met de coronamaatregelen zullen deze mogelijk wel beperkt van opzet zijn.

Het thema voor 2020 is "Leermonument".

Informatie: <https://www.openmonumentendag.nl/>

<https://openmonumentendagbergenopzoom.nl/>

SIDS stelt in ieder geval haar expositieruimtes open op zaterdag en op zondag van 13.00 tot 17.00 uur.

Ook is dan het Gemeentelijke Archeologisch Depot te bezoeken in de kelder van het gebouw, waar alle archeologische vondsten van de afgelopen 50 jaar zijn opgeslagen en veel daarvan zichtbaar zijn. Helaas is de kelder niet toegankelijk voor minder validen.

We zoeken nog vrijwilligers om ons deze dagen bij de openstellingen te helpen. Ook als u maar enkele uren kunt assisteren bent u van harte welkom.

Graag aanmelden via scherminckel@home.nl

JAARVERGADERING

De jaarvergadering van de SIDS die normaal in april plaatsvindt, is wegens de coronamaatregelen uitgesteld. U ontvangt een binnenkort bericht met een nieuwe datum.

NATIONALE ARCHEOLOGIEDAGEN

THEMA 2020
LEER MONUMENT
MONUMENTLEER
LEER MONUMENT
MONULEERMEN
MENTMONULEER
MONUMENT2020
LEER MONUMENT
LEER MONU2020
OPEN MONUMENTENDAG

De Nationale Archeologiedagen 2020 zijn uitgesteld naar 18, 19 en 20 juni 2021.

<https://www.archeologiedagen.nl/>

© **Stichting In den Scherminckel**

Pater Dehonlaan 150

4615 DB Bergen op Zoom

E: scherminckel@home.nl

I: www.scherminckel.nl

F: www.facebook.com/scherminckel